SZACHY

MIESIĘCZNIK GŁOSU NARODU

Redagują: Saturnin Limbach i Henryk Skałik

Adres Redakcji i Administracji: „Głos Narodu" Częstochowa. III Aleja 52.

Nr 1 (21) **Częstochowa, maj 1947 r.** **Rok V.**

TREŚĆ NUMERU:

Międzynarodowy Turniej w Warszawie — S. L.
Arcymistrze sowieccy u Prezydenta Rzeczypospolitej,
w Chorzowie, Katowicach, Łodzi i Krakowie,
Szachy w Z. S. R. R.,
Szachy w Czechosłowacji,
Górnicy — szachiści,
Pouczające końcówki — S. Czerniakow,
Dział kompozycji (kronika zadaniowa),
Międzynarodowy konkurs zadaniowy z okazji 25-lecia działalności M. Wróbla.
Partie,
Kronika krajowa i zagraniczna,
Sukces polskiego szachisty w Paryżu.

Cena 60 złotych
(Kwart. 200 zł z przesyłką)

Kronika zagraniczna

Anglia. Mistrzostwo Anglii zdobył R. Comb.

Odessa. Mecz Odessa — Lwów dał wynik 14:7 dla Odessy.

Mistrzostwo Węgier: 1. Szabo 15 pkt. (z 17) 2 i 3 Gereben i Bakonyi po 12 pkt., 4 i 5 Benkö i Florian po 11 itd.

ZSRR. W turnieju o mistrzostwo ZSRR 1. P. Keres 14 pkt. 2. Bolesławski 13 pkt. 3 i 4. Smysław i Bondarewski po 12 pkt. 5. Tolusz 11½ pkt. 6. Bronstein 11 pkt. 7 i 8. Lilienthal i Flohr po 10½ pkt. 9. Ragosin 10 pkt. Dalej idą Kasparian, Löwenfisch i Makogonow po 9 pkt. Kan, Ufimcew i Judowicz po 8 pkt. Alatorcew 7½ pkt. Aronin i Gołdenow po 7 pkt. Dubinin i Klaman po 6½ pkt.

Z PRASY

Nowe działy szachowe, bardzo interesująco prowadzone ukazały się ostatnio w warszawskim **„Expresie Wieczornym"** i w krakowskim **„Echo Krakowa"** (w dodatku tyg. **„To i Owo"**).

„Szachy", organ Polsk. Zw. Szachowego wyszedł Nr 1.

Cieszy nas bardzo, że obok „Szachisty Polskiego" (Kraków), Szachów (Częstochowa) i trzecie pismo ujrzało światło dzienne, co świadczy o rozwoju szachów w Polsce.

Mamy jednak zastrzeżenie co do nazwy pisma która jest identyczna z naszym miesięcznikiem. Zdaje się, że do tej nazwy mamy pierwszeństwo z tych względów, że już w r. 1927 tj. dwadzieścia lat temu ukazał się miesięcznik „Szachy" pod redakcją S. Limbacha, Wójcika i Horaka we Lwowie. Pismo utrzymało się przez dwa lata.

W r. 1937 wyszły „Szachy" w Warszawie, pod redakcją T. Czarneckiego. W czasie okupacji we Lwowie wyszły trzy numery nielegalnego pisma „Szachy" pod redakcją S. Limbacha (oprócz „Zadaniowca" i „Biuletynu"). Wreszcie rok temu w Częstochowie pod redakcją S. Limbacha i A. Michałowskiego ukazały się „Szachy". W roku 1946 wyszło 5 numerów a nasz miesięcznik „Szachy" jest dalszą kontynuacją tego wydawnictwa.

Dlaczego Polski Związek Szachowy wydając pismo i wiedząc o istnieniu naszego pisma, przyjął taką samą nazwę, jest dla nas problemem trudnym do rozwiązania.

„Świat Przygód" tygodnik, posiada bardzo obszerny dział szachowy pod redakcją wybitnego kompozytora młodego pokolenia Aleksandra Rohozińskiego. W szeregu numerów znajdujemy obszerny wykład gry w szachy i początek teorii, co dla młodych Czytelników tego tygodnika jest b. pożyteczne, jeśli chodzi o przyswojenie sobie tajników gry szachowej.

Szwedzki Związek Szachowy zorganizował Międzynarodowy Turniej Koresp. tematowy ku uczczeniu pamięci Nilsa Johanssona. Grają: 1) B. Koch, mistrz Berlina, 2) B. Sundberg wicemistrz Sztokholmu 3) S. Czerniaków, mistrz Gdańska, 4) M. Szigeti, mistrz węgierski, 5) E. Böök, mistrz Finlandii, 6) E. Richter, mistrz czeski i 7) W. Schönmann, mistrz Hamburga.

Sukces polskiego szachisty

Międzynarodowy turniej w Paryżu zakończył się zwycięstwem **Dr Tartakowera**, 2. Rossolino, 3. Bouteville, 4. **Stefan Popiel**, 5. Czarnecki, 6. Huber, 7. Baratz, 8. Molnar, 9. Daniel, 10 Mme Chande.

W turnieju tym zaszczytne miejsce zajął b. mistrz Lwowa prof. Stefan Popiel.

W trzech poprzednich mniejszych turniejach w Paryżu zajął on **trzykrotnie pierwsze miejsce.** Poniżej partia z ostatniego turnieju międzynarodowego grana w kwietniu 1947 roku oznaczona 1 nagrodą za piękność.

Białe: S. Popiel (Polska)).

Czarne: Czarnecki (Belgia.

1. Sf3, Sf6; 2. c4, g6; 3. d4, Gg7; 4. Sc3, d5; 5. e3, 0-0; 6. c:d, S:d; 7. Hb3, Sb6; 8. Ge2, Ge6; 9. Hc2, Sc6; 10. 0-0, Wc8; 11. Wd1, Sb4; 12. Hb1, c6; 13. a3, Sa6; 14. Hc2, Gc4; 15. G:c4, S:c4; 16. Se4, Sd6; 17. Sc5, Sb8; 18. b4, e6; 19. Gb2, He7; 20. Wa — c1, Wf — d8; 21. Se5, b6; 22. Sc — d3, Wc7; 23. f4, Wd — c8; 24. He2! Sb7; 25. Gc3, c5; 26. d:c, b:c; 27. b:c, S:c; 28. Gb4, G:S; 29. S:G, Sb — a6; 30. Ga5, Wb7; **31. H:S!!** S:H; Piękna ofiara Hetmana, 32. W:W+ Kg7; 33. Sg4, H:a3; 34. Gc3+, f6; 35. G:f6+, Kf7; 36. Wh8! i czarne poddały.

SZACHY

MIESIĘCZNIK GŁOSU NARODU

Redagują: Saturnin Limbach i Henryk Skalik

Adres Redakcji i Administracji: „Głos Narodu" Częstochowa, III Aleja 52.

Nr 1 (21) Częstochowa, maj 1947 r. Rok V.

Międzynarodowy turniej szachowy w Warszawie

Zorganizowany przez Polski Związek Szachowy turniej wzbudził zainteresowanie całego świata szachowego i pod względem organizacyjnym przyniósł pełny sukces organizatorom. Pierwszą nagrodę otrzymał przedstawiciel Jugosławii mistrz **Gligoric** 8 pkt. z 9 możliwych. Pokazał on wysoką klasę gry, wygrywając w ładnym stylu z Smysłowem, zremisował dwie partie z Pachmanem i Bolesławskim. Drugie, trzecie, czwarte i piąte miejsce podzielili: **Bolesławski, Smysłow, Pachman i Szajtar** po 6 pkt. O pół punktu jedynie w tyle za czołówką znalazł się polski mistrz **Plater** (5½ pkt.), który grał b. dobrze i wygrał z arcymistrzem Bolesławskim partię w ładnej końcówce. W osobie **Platera** Polska posiada mistrza klasy międzynarodowej, co też podkreślił w wywiadzie prasowym Trybuny Robotniczej arcymistrz Smysłow..

Dalsze miejsca w turnieju zajęli: **Pytlakowski** 2½ pkt., Śliwa 2 pkt. Gadaliński i Grinfeld po 1½ . Małe opanowanie i doświadczenie uniemożliwiły mistrzowi Polski Śliwie zająć lepsze miejsce. Pierwszy powojenny turniej międzynarodowy w Polsce stanowi ważny etap w rozwoju szachów w kraju.

Po turnieju warszawskim arcymistrze sowieccy odwiedzili silniejsze ośrodki szachowe w Polsce. **W Łodzi W. Smysłow** rozegrał 34 partie równocześnie wygrywając 24, 3 przegrywając i 7 remisując. **Bolesławski** rozegrał 32 partie: 29 wygrał. 2 zremisował i 1 przegrał do B. Mikuły. Alatorcew rozegrał z kpt. Matkowskim partię towarzyską. Mistrz Łodzi kpt. Matkowski osiągnął duży sukces bijąc mistrza Alatorcewa.

Szachiści sowieccy i przedstawiciele Łódz. Okr. Zw. Szachowego zostali przyjęci przez ob. prezydenta m. Łodzi Stawińskiego, oraz wojewodę łódzkiego ob. Szymanika, którzy po zapoznaniu się z trudnościami Ł. Okr. Zw. Szach. przyrzekli udzielić poparcia.

W Chorzowie Smysłow wygrał 22 partie i zremisował 6. **Bolesławski** wygrał 20 partii, a Alatorcew wygrał 12 i 1 przegrał do ob. Piątka.

3 maja przyjął szachistów radzieckich woj. gen. Zawadzki.

Kraków. Smysłow pokonał czołową siódemkę szachistów krakowskich **6:1.** Przegrali Wojtasiewicz, Nowak. dr Ameisen, Ciejka i Tarnowski. Remis osiągnęli **Zarzycki i por. Litmanowicz**, co jest wielkim sukcesem tych zawodników.

Bolesławski grał ze słabszymi z 23 partii osiągnął 21:2 Wygrał **mgr Radwański** a zremisowali **Podworski i Siekierka.** (Obecni na sali Rubinstein, Dyląg, Rewkiewicz i Galuszka nie grali co wpłynęło na słaby wynik).

Impreza ta zgromadziła w salach Krak. Kl. Szachistów niecodziennych gości. Przedstawiciele władz wojewódzkich, konsul ZSRR Owsiejenko, delegat YMCA na Polskę i wielu innych.

Wizyta mistrzów przyczyniła się do popularyzacji szachów w tych ośrodkach i szkoda wielka, że inne ośrodki jak Częstochowa, Poznań, Cieszyn, Wrocław Gdańsk nie mogły gościć arcymistrzów sowieckich. Sądzimy, że na przyszłość Polski Związek Szachowy pomyśli i o „prowincji".

S. L.

Szachy w Z. S. R. R.

W związku z zakończonym międzynarodowym turniejem szachowym w Warszawie, w którym uczestniczyli dwaj arcymistrzowie sowieccy, oraz przyjazdem ich w dniu 4 b. m. do Krakowa, przytaczamy niektóre szczegóły organizacji szachów w ZSRR. Gra w szachy w Związku Radzieckim podciągnięta jest pod miano sportu i wszystkie organizacje szachowe podległe są organom „Fizkultury i Sportu". Główny nacisk kładzie się na umasowienie szachów, przez propagowanie ich w szkołach, zakładach pracy oraz w wojsku. Cały sztab zawodowych instruktorów spełnia to zadanie, organizując turnieje kwalifikacyjne, urządzając odczyty i seanse gry zbiorowej. Również zawodowi teoretycy redagują specjalne szachowe pisma oraz wiele działów szachowych w dziennikach.

Z ogólnej sumy około dwóch milionów zrzeszonych szachistów, kilkanaście tysięcy posiada drugą kat. a kilka tysięcy pierwszą. Mistrzów, których poziom gry wyższy jest częstokroć od mistrzów reszty świata szachowego, posiada Związek Radziecki kilkudziesięciu. Tytuły arcymistrzów dzierżą w tej chwili trzej kandydaci do tytułu mistrzów świata a to: **Botwinnik, Keres i Smysłow**, ponadto **Bolesławski, Bondarewski, Kotow, Lilienthal, Flohr, Ragozin i Lewenfisz.** Stale odbywające się turnieje o mistrzostwo miast, republik i ogólno-związkowe, pozwalają na wyłanianie coraz to nowych talentów. W odbytych po wojnie kilku meczach reprezentacji ZSRR z zagranicą, zwyciężyli w każdym wypadku Rosjanie, w tym z USA dwa razy $15\frac{1}{2}:4\frac{1}{2}$ i $12\frac{1}{2}:7\frac{1}{2}$ oraz z Anglią 18:6. Pobyt mistrzów radzieckich w Polsce jest wielkim wydarzeniem dla polskiego świata szachowego i oby był zwrotnym punktem w organizacji polskiego życia szachowego, które dotychczas nie znajdując zrozumienia u miarodajnych czynników i napotyka na wielkie trudności. **(Echo Kr.)**

Szachy w Czechosłowacji

W trosce o postęp, nowe państwo Czechosłowackie poświęca całą swoją uwagę wychowaniu narodu. Zdanie to brzmi może sucho, ale w nim kryje się bogaty obraz życia intelektualnego z jego wielkimi i małymi problemami. Mamy aspekt kultury ludowej, stosowania gry i rozgrywki w najszerszym tego słowa znaczeniu. Są one prawie tak samo niezbędne dla człowieka, jak pożywienie. Składa się na nie sztuka, sport, taniec itp. I wreszcie najdoskonalsza z gier sportowych — gra w szachy, która ma 5.000 lat istnienia i zawsze była pierwszorzędnym czynnikiem kultury. W Czechosłowacji gra w szachy jest rozpowszechniona i lubiana. Centralna Unia czeskich szachistów ma około 25.000 członków, ale należy jeszcze dodać tak zwanych „Dzikich" tj. amatorów niezorganizowanych. Po wojnie, dzięki zrozumieniu kierowniczych kół intelektualnego życia czeskiego, gra w szachy zajęła ważne miejsce.

Ministerstwo oświaty ogłosiło grę w szachy jako czynnik narodowego życia kulturalnego i udziela jej znacznej pomocy materialnej i moralnej. W Ministerstwie Oświaty utworzono specjalny referat szachowy. Podobne referaty zorganizowano również przy Centralnej Radzie Związków Zawodowych i przy Związku Młodzieży. Ministerstwo informacji posiada osobny referat wiadomości szachowych. Budowa domu szachistów jest ciągle aktualna i zostanie zrealizowana jak tylko nastąpi konsolidacja ogólnego położenia gospodarczego. Profesorowie szachiści w Czechosłowacji noszą się z myślą wprowadzenia tej gry jako przedmiotu nie obowiązującego w szkołach, aby rozpowszechnić w ten sposób wśród młodzieży piękną i szlachetną rozrywkę. Z punktu widzenia sportowego, gra w szachy stanowi ważny czynnik w międzynarodowym bilansie sportowym w Czechosłowacji, gdyż czescy zawodnicy od dawna wywalczyli sobie pierwszorzędną pozycję. Chociaż Czechosłowacja nie posiada wielkiego mistrza, to jednak ma ona całą serię graczy na skalę międzynarodową. Poza Związkiem Radzieckim, gdzie gra w szachy jest prawdziwą grą narodową oraz Holandią, Czechosłowacja jest prawdopodobnie tym krajem na świecie, w którym szachy są najżywotniejsze.

„Parallele" tłum. **W. Bardijewski.**

Szachiści u Prezydenta Rzeczypospolitej

Prezydent Bierut przyjął na specjalnej audiencji członków Zarządu Polskiego Związku Szachowego i uczestników turnieju warszawskiego. Prezydent Bierut okazał całkowite zrozumienie i życzliwość dla idei szachowej, stwierdził jej walory kulturalne — podkreślając specjalnie wartość gry w szachy jako zaprawy do metodycznego myślenia — i obiecał poparcie Rządu dla sprawy rozwoju tej gry w Polsce, przy czym położył nacisk na konieczność popularyzacji wśród warstw pracujących.

Prezydent podziękował gościom zagranicznym za ich udział w naszym pierwszym turnieju i wyraził przekonanie, że jest on jednym z wielu pierwszych kroków na drodze nawiązania ściślejszych stosunków kulturalnych między krajami słowiańskimi, i że wizyty takie będą coraz częstsze.

Sergiusz Czerniaków

Pouczające końcówki

Wiemy, że hetman wygrywa przeciwko wieży, choć czasem po ciężkiej walce. Dla zrozumienia takich końcówek i uniknięcia w grze praktycznej niespodziewanych trudności zapoznajmy się z kilkoma charakterystycznymi przykładami.

Ogólnie znaną jest pozycja Philidora: czarne: **Kb8, Wb7**; białe: **Kc6, Ha5.** Jeśli w tej pozycji kolejność na posunięcie przypada na czarne, to winny one skapitulować w pięciu posunięciach (np.: 1... Wh7; 2. He5+, Ka8; 3. Ha1+!; na 1...Wb3 lub 1... Wb1 nastąpiłoby 2. Hd8+, Ka7; 3. Hd4+ z matem lub zdobyciem wieży). Jeśli jednak białe muszą zaczynać w tej pozycji, to okazuje się, że najkrótszą drogą wiodącą do zwycięstwa będzie manewr hetmana, w którym szachując zakreśli on charakterystyczny trójkąt: —a5—c5—a1—a5, w wyniku czego kolej na posunięcie przejdzie na czarne, przy powrotnym powstaniu tej samej pozycji.

Wystrzegajmy się remisowej pozycji Ponzianiego: czarne: **Kc8, Wb7**; białe: **Ka1, Hd6** (Pochodną jest pozycja Bergera: **Kb8, Wb7** i H na linii c prócz pola c5). Czarne będąc na posunięciu wiecznie szachują, a po wejściu króla na szóstą linię, w odpowiednim momencie ofiarowują wieżę, aby ocalić się patem.

Bardzo pouczającą jest III pozycja: czarne: **Kc7, Wd7**; białe: **Kc5, He8.** Oto trudniejsze warianty:

A) 1... Wd2 (1... Wh7, 2. Hc6+!, albo 1... Wd3. 2. He5+, Kd8, 3. Kc6!). 2. He5+, Kd7 (Kb7. 3. He4+, Kc8. 4. Kc6! Kd8. 5. Hh4+). 3. Hf5+, Ke8. 4. Kc6!, Wd8. 5. Kc7!

B) 1... Wd1. 2. He5+, Kd7 (Kb7. 3. He4+).3. Hf5+, Kd8 (Ke7. 4. He4+, Kd8. 5. Hh4+, Kc7. 6. Hf4+). 4. Hg5+, Kc7. 5. Hf4+, Kd8. 6. Kc6! charakterystyczne posunięcie; pole c1 bronione od szachowania z tyłu), Kc7 lub Ke8). 7. He4+, Kd8. 8. Hh4+.

A teraz zanalizujmy najważniejsze warianty jednego z najtrudniejszych przykładów:

czarne: **Kc8, Wc7**; białe: **Kb5, Hd6.**

Białe przy kolejności na posunięcie muszą się wydostać z pozycji Ponzianiego i grają: 1. Hd5! Najlepszą obroną czarnych jest: 1... Wd7 lub 1... Wb7+. Rozpatrzmy te dwie obrony na końcu, a narazie przyjrzyjmy się kilku grom łatwiejszym: 1.. We7. 2. Kb6. We1. 3. Hc4+!, Kd7. 4. Ha4+!; na 1... Wa7. 2. Hg8+, Kc7 (Kb7. 3. Hd8!). 3. Hf7+, Kb8. 4. He8+, Kc7. 5. He7+. Kb8. 6. Hd8+. Kb7. 7. Hd4!; na 1... Wc1. 2. Hf5+, Kb7. 3. He4+, Kc8. 4. Kb6! (charakterystyczne), Kd7. 5. Hd4+, Kc8. 6. Hg4+; a teraz dwie najsilniejsze obrony: 1... Wb7+. 2. Kc6, Wc7+. 3. Kb6, We7. 4. Hf5+, Kd8. 5. Kc6. Kc8. 6. Kd6, Wg7. 7. Hh5+, (ten sam manewr jak w 4 posunięciu), Kf8. 8. Ke6, Kg8. 9. Kf6 dochodząc do pozycji Philidora; na drugą najlepszą obronę 1... Wd7 musimy pamiętać odpowiedź: 2. Hf5! (bezcelowe byłoby 2. He6? Kd8. 3. Kc6. Wc7+. 4. Kb6. Wb7+), Kc7 (Kd8. 3. Kc6). 3. Kc5!, We7 (po Wd8. 4. Hf7+, Wd7. 5. He8 powstaje podana na wstępie pozycja III: po Wd1; 4. Hf4+, Kd8. 5. Kc6! Ke7. 6. He3+). 4. Hd5!!, Wd7! 5. He5+, Kb7. 6. He4+!, Kc8 (na Kc7. 7. He8! pozycja III).

7. Kc6. Wc7+. 8. Kb6. Kd8. 9. Ha8+, Wc8, (Kd7. 10. Hd5+).10. Hb7.

Dokładne przestudiowanie podanych przykładów powinno ułatwić znalezienie właściwej drogi w każdej innej sytuacji.

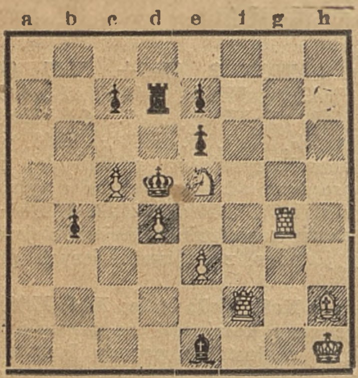
Końcówki hetmana przeciwko wieży z pionkiem wymagają bardzo precyzyjnej gry od obu stron i najczęściej kończą się remisem.

Jeśli pionek czarnych znajdzie się na polach: a7, a5, a4, d6, d5 lub na polach symetrycznie położonych w stosunku do wyliczonych po prawej połowie szachownicy, hetman ma najrealniesze szanse zwycięstwa.

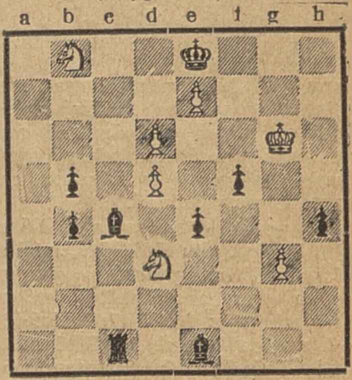
Jeśli hetman musi walczyć przeciw wieży z dwoma, trzema lub czterema pionkami, to prawie zawsze partia kończy się remisem.

Dział kompozycji

Mgr A. Golstein, Łódź
(Oryginalne)

Inż. W. Leszczyński, Łódź
(Oryginalne)

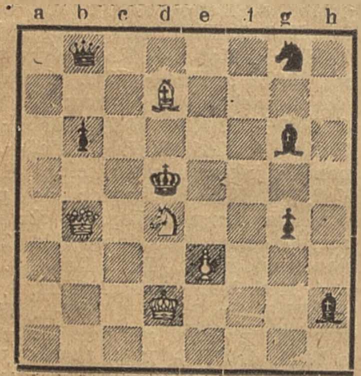

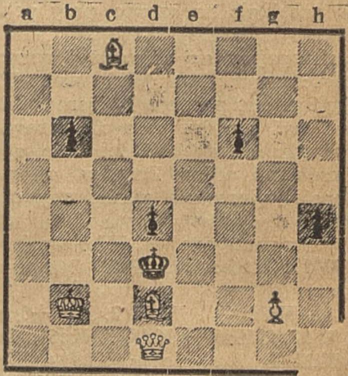
Mat w 3 posunięciach.

Dr. E. Palkoska, Praga
(Oryginalne)

R. Svoboda, Praga
(Oryginalne)

Czechosłowacja

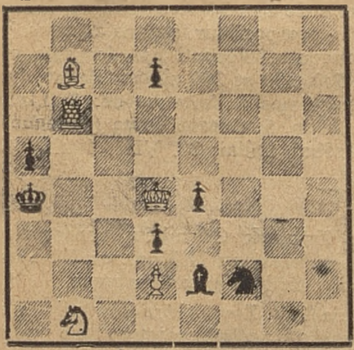

Mat w 3 posunięciach.

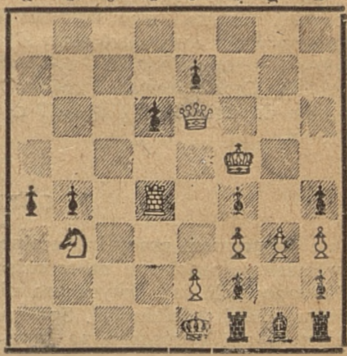
W. Suchodolski. Nowy Tomyśl

(Oryginalne)

S. Limbach, Częstochowa,

3 wzmianka zaszczytna na międzynarodowym konkursie „Rzeczypospolitej" 1946.

Mat w 3 posunięciach.

ZADANIA ORYGINALNE

A. Rohoziński — Gliwice

B:) Kg1, Hg8, W:e6,f1; G:a4,g3; S:c8,f2;(8) **Cz:)** Kf5, Hc7, W:b4, e7; G:a6, g7; S:c2, d6, P:g4, g5; (10). 2 — mat.

A. Rohoziński — Gliwice

B:) Kf7, S:c5, f6; (3) **Cz:)** Kh8, Sg7, Ph7; (3). **Białe zacz. i wygr.**

R. Svoboda — Praga

B:) Kb1, He1, Wh5, Gf1, P:b2, e3, f3, f6, g3; (9). **Cz:)** Kg1, Wh1, Gg8, P:b3, f4, f7, h2; (7). Samomat w 3 posunięciach.

Kronika zadaniowa

Konkursy zadaniowe

„Dziennik Łódzki", Łódź, Piotrkowska 96 rozpisuje konkurs na dwumaty i trójmaty. Termin 1. X. 1947 r. Nagrody 2.000, 1.5000 i 1.000 zł w każdym dziale. Konkurs poświęcony pamięci Z Marienstrassa.

„Polski Związek Problemistów" ogłasza międzynarodowy konkurs na dwumaty, trójmaty i samomaty w 2 posunięciach. Prace w terminie do 31. X. 1947 r. nadsyłać pod adresem H. Solski, Warszawa, Fałata 6 m. 4. Nagrody 1.000, 600 i 400 zł. Sędziowie: M. Wróbel i S. Limbach.

Wyniki polskich konkursów międzynarodowych

Dziennik Łódzki. Konkurs pamięci D. Przepiórki. 1947.

1 i 2 nagroda L. Loszinski (Rosja) i T. Czarnecki Warszawa, 3 nagr. M. Wróbel, Kraków, 4 nagr. V. Pachman, Czechosłowacja. Wzmianki zaszczytne: 1. E. Plesnivy. 2. J. Scheel, 3. V. Kijonka, 4. N. Małachow. Pochwały 1. M. Havel. 2. A. Gulajew. 3. dr E. Palkoska. 4. R. Solarczyk.

Sędzia A. Goldstein.

„Rzeczpospolita" 1946. 1i 2 nagr. V. Pachman i M. Wróbel. 3. W. Suchodolski. Wzmianki zaszczytne: 1. M Wróbel. 2. W. Grzankowski. 3. S. Limbach. 4. dr E. Palkoska. Pochwały: 1. A. Goldstein, 2. V. Pachman, 3. dr E. Palkoska. 4. S. Limbach.

Sędzia T. Czarnecki.

Zarząd Polskiego Związku Problemistów przedstawia się następująco: Prezes M. Wróbel, wiceprezes — T. Czarnecki, sekretarz — H. Salzman, skarbnik — S. Limbach, rew. — E. Artamowski.

W Czechosłowacji zmarł **E. Plesnivy** jeden z najwybitniejszych kompozytorów czeskich.

Konkurs zadaniowy miesięcznika „Szachy" 1947

W związku z 25 leciem działalności kompozytorskiej mistrza mgr **Mariana Wróbla**, rozpisujemy Konkurs na trójmaty. Nagrody: 500, 300 i 200 zł. Zadania pod adresem: **S. Limbach, Częstochowa**, 1 Maja 28 m. 5 w terminie do dnia 30. VIII. 1947 r. Sędzia: **M. Wróbel.**

A l'occasion du 25-e anniversaire de l'activité de mr. **Marian Wrobel**, le distingué maître - compositeur polonais, nous ouvrons un concours international de mats en trois. Prix: 500, 300 et 200 złotys. Prière d'envoyer les problèmes à l'adresse de: **S. Limbach**, 1 Maja 28 m. 5. **Czestochowa (Pologne).** Jury: **M. Wróbel**, Délai: 30. VIII. 1947.

GÓRNICY-SZACHIŚCI

Objęte programem pracy kulturalno-oświatowej sekcje szachowe na terenie Związków Zawodowych, jak dotychczas nie przejawiają większej działalności. Sprawa ta nie jest niestety ani poruszana na łamach prasy związkowej, ani nie przywiązuje się do niej żadnej wagi.

Jedynym niemal Związkiem, który docenił w pełni znaczenie gry szachowej są górnicy. Mają oni za sobą I Konkurs Szachowy świetlic górniczych, który zgromadził wielką liczbę zespołów. Podczas rozgrywek okazało się, że Związek dysponuje szeregiem wartościowych, a nieznanych dotąd szachistów.

Zachęcony celowością i powodzeniem imprezy Związek Górników przeprowadził w ostatnim miesiącu II Konkurs. Finałowe rozgrywki odbyły się w Sosnowcu.

Akcja Zw. Zaw. Górników winna znaleźć najszersze naśladownictwo we wszystkich organizacjach związkowych. Ożywienie Sekcji gry szachowej jest niemniej ważne, niż rozwój innych działów pracy kulturalno-oświatowej.

Jeśli postulat ten zostanie zrealizowany, wejdziemy wtedy w okres przygotowawczy do Ogólnokrajowego Konkursu Gry Szachowej w Związkach Zawodowych.

J. M. („Związkowiec".)

P a r t i e

grana 9 II. 1947 r. w Katowicach w meczu Śląsk Górny — Śląsk Cieszyński

Sycylijska

Białe: PIEPRZYK (Cieszyn) — **Czarne: BYRTEK** (Katowice)

1. e4, c5; 2. Sf3, d6; 3. d4, c:d4; 4. S:d4, Sf6; 5. Sc3, g6; 6. Ge2, Gg7; 7. f3, (Posunięcie to ostatnio często stosowane przez rosyjskich mistrzów, ma na celu wzmocnić centrum, diagonalę h1 — a8 i zabezpiecza od Sg4)

7... 0—0; 8. Sb3, Sc6; 9. Ge3, e6; 10. Hd2, (Grozi wymiana potężnego G. na g7, po czym 0—0—0 i h4).

10... Wf—e8; 11. Gh6, Gh8; (Czarny za wszelką cenę chce uniknąć wymiany swego gońca.)

12. 0—0—0, d5; 13. Gb5, a6! (Jedyne! Po 13. d:e4; 14. H:d8, W:d8; 15. G:c6, W:e1+; 16. W:e1, b:c6; 17. We8+ i w następnym posunięciu mat lub strata jakości).

14. G:c6, b:c6; (Tutaj otwarła się czarnemu linia, lecz diagonala h8—a1 na śmierć zostanie zamurowana.)

15. e5, Sf—d7; 16. f4, Hc7; 17. h4, a5; (Zaczyna się ciekawa walka na odmienne roszady pozycji królewskich.)

18. h5, a4; 19. h:g6! f:g6; (Gdyby 19... a:b3; 20. g:h7+, K:h7; 21. Hd3+, Kg8; 22. Hg3+, Kh7; 23. Gf8 mat. Albo 21...f5; 22. e:f6 e. p.+ Kg8; 23. Hg6+ i nast. mat.)

20. Sd4, a3; 21. b3, Ga6; (Zmierza do c5! lecz przed tym pole b5 musi być opanowane, ażeby skoczki przez b5 nie przeszły na silną pozycję d6.)

22. Wh3, Wa—b8; 23. Kb1, c5?; 24. S:e6, Hc6; (Po 24. W:e6; 25. H:d5!) 25. Sc7! d4; 26. S:e8, W:e8;

27. Sa4, Wb8; 28. Ha5, Gb5; 29. Kc1, Wa8; 30. He1, He6;

31. Kb1, G:a4; 32. b:a4, c4; 33. He4!, Wb8+, (Gdyby 33. Hb6+, 34. Wb3, Ha5;

35. Wb5! i wygrywa) 34. Kc1, d3; (Po 34... c3; 35. H:d4, H:a2; 36. W:c3! Albo 35... S:e5; 36. f:e5, G:e5; 37. Hd5 i wygrywa.)

35. c:d3, c3; (Tutaj mógłby czarny zrobić powikłania, które w rezultacie też nie prowadziły do wygrania. 35. Wb1+; 36. Kd2 (Kc2?) c3+; 37. Kc2, (K:c3?) c2!; 38. Wc1!!, W:c1; 39. f5!! g:f5; 40. Ha8+, Kf7; 41. H:h8, H:h6!; 42. W:h6, We1+! 43. Kf2, Hd4+; 44. Ge3 i wygrywa.)

36. Hc4, Kf7; 37. Gg5, h5; 38. g4, c2; 39. H:e6+, K:e6; 40. K:c2, h:g4; 41. Wh7. (Grozi znowu wygraniem jednej figury, skoczka przez szach lub gońca przez zdwojenie wież na linii h. Strata jest nieunikniona, od tego momentu czarny zaczyna grać chaotycznie.)

41... Wb2+; 42. Kc3, S:e5; 43. f:e5, G:e5+; (Dopiero teraz ten groźny goniec przychodzi do głosu, lecz okazuje się za późno.)

44. d4, Gd6; 45. Ge7, Gf4; 46. a5 (Po nowego oficera) 46... W:a2;

47. d5+, Kf5; 48. Wf7+, Ke4; 49. W:f4, K:f4; 50. a6, Wf2; i czarne po kilku posunięciach poddały się. Po partii mistrz Byrtek twierdził, że miał partię lepszą i byłby ją wygrał grając w 23-cim posunięciu nie c5? tylko Gc4, a później c5. Przypatrzmy się tej analizie: a) 23... Gc4; 24. Kc1, c5; 25. S:e6, W:e6; 26. b:c4, d4; 27. Sb5 z bardzo dobrą grą. b) 26... Hb7; 27. H:d5 z lepszą grą.

(Uwagi J. A. Ruska dla „Szachów").

Białe: Pytlakowski **Czarne: Makarczyk**

grana w eliminacji
do międzynarodowego turnieju

1. c4, Sf6; 2. Sc3, d5; (Czarne nie najlepiej rozgrywają debiut, 2... e5 daje czarnym większe szanse niż plan obrany w partii).

3. c:d5, S:d5; 4. e4, S: c3; 5. b:c3, e5; 6. Sf3, Sc6; 7. Gb5, Gg4? (Błąd przegrywający piona e5. Należało grać Gd6, lub może nawet Gd7).

8. G:c6+, b:c6; 9. Ha4, Gd7; (Na 9... Hd6 również następowało 10. S:e5!).

10. S:e5, Hg5, (Czarne mając piona mniej i gorszą pozycję szukają ratunku w „awanturach" co jednak tylko przyspiesza przegraną).

11. S:d7, H:g2, 12. H:c6, H:h1+, 13. Ke2, Gd6; (Nie przechodzi 13... 0—0—0 wobec 14. Se5).

14. Se5+, Kf8; (Nie lepiej 14... Ke7; 15. Hd7+, Kf6; 16. H:f7+ i mat najdalej w 2 posunięciach).

15. Ga3! (Wygrywa i 15. H:a8+ jak i 15. Hd5, G:e5; 16. Ga3+, ale białe wybierają drogę najkrótszą i najefektowniejszą).

15... H:a1; 16. Hd5 i czarne poddały się wobec nieuchronnego mata.

(Uwagi Pytlakowskiego dla „Szachów")

grana w turnieju korespondencyjnym tyg. „Radio i Świat" 1946 r.

Białe: Inż. Bortkiewicz **Czarne: Dreszer**
(Warszawa) (Brzeg)

1. Sf3, Sf6; 2. c4, e6; 3. g3, b6; 4. Gg2, Gb7; 5. 0—0, Ge7; 6. b3, 0—0; 7. Gb2, c5; 8. d3, d5; 9. c:d, e: d; 10. d4, Sc6; 11. e3, Hd7; 12. Sb—d2, Wf—d8; 13. d:c, b:c; 14. Se5, S:e5; 15. G:e5, d4; 16. e:d, G:g2; 17. K:g2, Sg4; 18. Sf3, Hb7; 19. Kg1, S:e5; 20. S:e5, c:d; 21. Wc1, Wd5; 22. Hf3, Ga3; 23. Wc4, We8; 24. Sc6, Hd7; 25. b4, d3; 26. H:d5 i czarne poddały się.

Kronika krajowa

Poznań. W drużynowych mistrzostwach Poznania bierze udział 12 drużyn.

Po 6 rundzie prowadzi: 1) H. C. P. I. — 29 pkt., 2) Czarni — 28 pkt., 3) Z. Z. K. — 17 pkt., 4) K. S. U. Z. (Klub szach. Urzędników Ziemskich) — 14 pkt., 5. YMCA — 13½ p., 6) Goplana — 13 p. Dalej idą: Czarni II, Poczta, Ubezpieczalnia Społeczna, OM. TUR, M. O. i H. C. P. II.

Częstochowa. W finale turnieju szachowego młodych **Polskiej YMCA** zwyciężył Henryk Bardijewski 6½ pkt. Jest to młody i nader utalentowany szachista. 2) Ludwicki 5½ p., 3) Wojtyra 4 p., 4 i 5) Rumin i Przepiórkowski 3½, 6) Koza 3 p., 7) Nowatko 2 p., 8) Ślęzak 0 punktów.

Inowrocław. Pod protektoratem prezydenta miasta ob. Mariana Adamowicza, odbył się doroczny turniej indywidualnych, szachowych mistrzostw miasta na rok 1947 o puchar przechodni ś.p. prezydenta Apolinarego Jankowskiego. Gra zawodników stała na wysokim poziomie i była zacięta, o czym świadczy minimalna różnica w punktach zdobytych przez czołowych graczy. Mistrzem został Nowacki Wacław (8½ pkt.). II miejsce i tytuł wicemistrza zajął Burdelak Bogdan (7½ p.), 3 i 4) GórnyW. i Chybicki F. (7½), 5) Malec J. (7), 6) Hajek E. (6), 7)

Górny M. (5). 8) Szatkiewicz G. (4½), 9) Kozłowski L. (4). 10 i 11) Litwicki A. i Szwed Fr. (3), 12) Nickowski (2½).

Śląsk Cieszyński. — Rozpoczął się turniej o mistrzostwo, który zgromadził na starcie 28 najlepszych szachistów. Do finału weszli: 1. Starker, Pieprzyk, Jasieniak, inż. Niewiadomski, Pniak, Olejak, J. Rusek, Żalipski Hajduk, Rusek Wł., Jędrzejko, Potyka. **Polski Związek Szachowy** zaakceptował samodzielność Cieszyńskiego Okręgu szachowego, z siedzibą w Cieszynie, którego zarząd przedstawia się następująco: Prezes inż. C. Niewiadomski; wiceprezes Kukuczka, sekretarz Jan Rusek, zastępca F. Kunz, skarbnik Pieprzyk, kronikarz A. Kluz, ławnicy: Kałuża i B. Starker.

Katowice. — Reprezentacja Śląska Cieszyńskiego pokonała Górny Śląsk 4:3. Poszczególne wyniki przedstawiają się następująco: Sojka — Kałuża ½:½, Zahorski — Rusek 0:1, Byrtek—Pieprzyk 0:1, Damański—Kluz 1:0 Ogórek — Węglorz 0:1, Śmigielok — Przybyła 1:0. Marcinak—inż. Niewiadomski ½:½ Katowice wystąpiły w osłabionym składzie.

Częstochowa. — Mały turniej 4-ch, z udziałem inż Bortkiewicza z Warszawy dał następujący wynik: 1. S. Limbach 2½ pkt., 2) inż. Bortkiewicz 2 pkt., 3) Cz. Gaworski 1 pkt., 4) J. Jemielita ½ pkt.

Rozpoczął się turniej o mistrzostwo **Częstochowskiego Klubu Szachistów** na rok 1947.

Wrocław. — W turnieju o mistrzostwo „Wrocławskiego Klubu Szachowego" prowadzą Błaszczak i Dreszer przed Chądzyńskim i Mugenschnablem.

Pomorze. — W Bydgoszczy odbył się mecz między Klubem Szachowym „Gwiazda" a reprezentacja Łodzi z wynikiem 4½:1½ dla Łodzi. Drugi mecz wygrała „Gwiazda" z Inowrocławskim Klubem Szachowym 4½:1½.

Kraków.—Mecz Śliwa—Rewkiewicz 2½:1½

Warszawa. — W meczu 10 partiowym Plater — Gawlikowski, prowadzi Plater 3:2.

Łódź. — Mistrzostwa klubowe Polskiej YMCA zakończyły się świetnym zwycięstwem mistrza J. Gadalińskiego, który uzyskał 100 proc., wynik 14 pkt. 2) Kpt. Matkowski 13 pkt., 3) Stankiewicz 10½ pkt., 4) Kwapisz 9½ pkt.,5) prof. Kościelak 8 pkt., 6) Piechota 7½ pkt: dalej idą Kaczmarek i Rydel po 6½ pkt., Wróblewski 6 pkt., Gerlicz 5 pkt., Leszczyński 4½ pkt., Wentel, mgr. Gryza i Uzarski po 4 oraz Wentel II 2 pkt.

Kraków.—W turnieju o mistrzostwo „Krakowskiego Klubu Szachistów" zwyciężył mistrz Polski B. Śliwa 7 pkt., 2) Dr Ameisen 6 pkt., 3, 4) Ciejka i por. Litmanowicz po 5½ pkt., 5) red. M. Gałuszka 4½ pkt., 6) Nowak 3½ pkt. Kietrz 2 pkt. Dyląg 1½ pkt. Szulc 1 pkt.

W drugiej połowie lutego rozpoczął się turniej o mistrzostwo miasta.

Łódź. — Eliminacyjny trójmecz wobec wycofania się kpt. Matkowskiego (—3) zamienił się w pojedynek Makarczyk—Pytlakowski Wynik + 1 — 1 = 2.

Warszawa. — Mistrzostwo Politechniki Warszawskiej zdobył W. Związek przed Krzepiszem i Lipińskim.

Katowice. — Mistrzostwo Katowickiego Klubu Szachowego zdobył w pięknym stylu Sojka 18 (z 19) (bez przegranej) 2) Zahorski 15 pkt. itd.

Sosnowiec. Dnia 2 marca b. r. odbyło się finałowe spotkanie o drużynowe mistrzostwo CZZG na rok 1947. Wyniki spotkań były następujące: Kop. J. Wieczorka — Kop Milowice 4:2. Kop. J. Wieczorka — Kop. Saturn 4:2. Kop. Milowice — Kop. Saturn 4:2. **1. Kop. J. Wieczorka 8 pkt.** w składzie Śmigielok, Chrostek, Olej, Kostka, Nowak, Włodarz. Wymienieni szachiści z Kop. Wieczorka (Janów) zdobyli mistrzostwo drużynowe **CZZG. 2. Kop. Milowice 6 pkt.** w składzie Jurkiewicz, Szymczyk, Szeląg, Fujarski Wł., Fujarski St., Fujarski J. **3. Kop. Saturn, 4 p.** Jako nagrodę przechodnią ufundował Centralny Ośrodek Kult.-Ośw. piękny puchar srebrny. Poza tym każdy z 18 uczestników finału otrzymał jako nagrodę zegarek kieszonkowy, a każda z drużyn pamiątkowy dyplom.

Niebawem rozpoczną się indywidualne mistrzostwa CZZG.

Chropaczów. W międzykopalnianym turnieju pierwsze miejsce zajął zespół kopalni **Śląsk. 2. Kop. Matylda. 3. Kop. Łagiewniki.** Wyniki: Śląsk — Matylda 6:6. (Po dogrywce 7:6). Śląsk — Łagiewniki 10:2. Matylda — Łagiewniki 12: 0.

Warszawa. Turniej o mistrzostwo miasta przyniósł zasłużone zwycięstwo **Dyr. Z. Millerowi 6½ z (7).** bez przegranej. 2. K. Plater 6 pkt. 3. Dobrzański 5 pkt. 4. Krulisch 4. Na dalszych miejscach znaleźli się Szpotański, Gawlikowski, Gayer i Związek. Zesz_

łoroczny mistrz Warszawy N. Borowski po przegraniu partii z Gayerem wycofał się. Tytuł mistrza Warszawy na rok 1947 dostał się w dobre ręce, a nowemu mistrzowi życzymy dalszych sukcesów.

W turnieju o mistrzostwo sekcji szachowej gimnazjum im. Górskiego, zwyciężył uczeń IV kl. **Porada.** Mistrzostwo sekcji szachowej Monopolu Zapałczanego zdobył dyr. Rewkiewicz. Kilka pań biorących udział w tym turnieju zajęło dobre miejsca.

Gliwice. — W kawiarni „Agawa" prof. Bolesław Towarnicki, mistrz Lwowa w 1945 r. dał seans gry jednoczesnej na 16 szachownicach, w tym jedną pamięciową (bez patrzenia na szachownicę) 11 wygrał, 3 przegrał, 2 zremisował, pamięciową z J. Fijołem zremisował.

Górny Śląsk. — W turnieju górniczym o prymat najlepszego zespołu szachowego C. Z.Z.G. bierze udział 99! zespołów, w składzie po 6 graczy. Zespoły podzielono na 10 grup, które rozgrywają mecze systemem olimpijskim. Wyniki ćwierć finałów (mecz i rewanż). 1) Kop. Janów — Kop. Matylda 10:2. 2) Milowice — Janina Libiąż 8½ — 3½. 3) Rymer — kop. Bolesław Śm. Łaziska Śr. 12:0. 4) Saturn — Dębieńsko Czerwionka 7½ — 4½ 5) Kop. Zabrze Zachód — Kop. Wanda Lech N. Bytom 2:10. 6) Kop. Radzionków — Kop. Jadwiga — Biskupice 7:5. Do dalszych gier zakwalifikowało się sześć zespołów: W półfinale grają: Janów—Rymer, Radzionków — Milowice, Wanda — Lech — Saturn. Spotkanie o wejście od finału odbyło się 2 marca br. w Sosnowcu. Po ukończeniu turnieju przewidziane są cztery spotkania pomiędzy mistrzem Związku, a reprezentacją Katowic, Częstochowy, Krakowa i Łodzi. W planie rozegranie meczu masowego na 100 szachownicach.

Zamość. Turniej o mistrzostwo Zamościa dał nast. wynik 1, 2 i 3. Wiśniewski, Kolbuszewski i Sempnich po 8½ pkt. 4. Balicki 7 pkt. 5. Kretliński 6 itd. Nie grał dr Skotnicki, który w rozgrywanym obecnie turnieju o mistrzostwo Okręgu — prowadzi zdecydowanie.

Cieszyn. W turnieju o mistrzostwo miasta zwyciężył **Kałuża i Klus po 18 pkt.** 3. Kukuczka 16½ p. 4. Kunz 15½ pkt. 5. Przybyła. 21 uczestników.

Bielsko. Mistrzostwo miasta zdobył Jaseniak 9 pkt. przed J. Ruskiem, Niewiadomskim i Pieprzykiem po 8 pkt. 12 zawodników.

Kraków. Turniej o mistrzostwo miasta przyniósł nieoczekiwane zwycięstwo **dr A-meisenowi** 10 pkt. 2. B. Śliwa 9½ pkt. 3. A. Tarnowski 7½ pkt. 4. Zarzycki 7 pkt. 5, 6 i 7 M. Gałuszka, Kwilecki i Wojtasiewicz po 6½ pkt. 8. Nowak 6 pkt. 9. por. Litmanowicz 5½ pkt. 10. Rewkiewicz 4½ pkt. 11. Rubinstein 4 pkt. 12. Kaszowski 3 pkt. 13. dr Konstantin 1½ pkt.

Cały szereg klubów sportowych Krakowa utworzył sekcje szachowe, które z wielkim zapałem przystąpiły do gry w mistrzostwach kl. B i o wejście do A-klasy. **KS Borek** pokonał **Zwierzyniecki KS 4:0. YMCA** zremisowała z **K. Kl. Szach. II 2:2, Pocztowiec** wygrał zarówno z **Czytelnikiem** jak i z **Krakusem II** po 3:1, **Fablok, TS Tramwaj, SOK. Kobierzyn, Związkowiec II i PKO** przystąpią do gry w najbliższym czasie. **W. H.**

Łódź. Wynik mistrzostw drużynowych: 1. Żyd. Klub Szach. 34½ pkt. 2. YMCA I 33½ pkt. 3. YMCA II 25½ 4. „Życie" 24½ pkt. 5. Związek Nauczycieli 24 pkt. 6. Koło Miłośników Gry Szachowej w Zgierzu 23 pkt. 7. PPS 21 pkt. 8. KS „Tramwajarz" 18 i 9 Spółdzielcy 11 pkt.

Częstochowa. Eliminacje do mistrzostw miasta dały następujący wynik: **1. Cz. Gaworski** 17 pkt. 2. L. Laszecki 16 pkt. 3. T. Izdebski 15 pkt. 4. St. Szeląg 14½ pkt. 5. J. Dąbrowski 14 pkt. 6. W. Kempa 13½ pkt. 7. J. Rybicki 11 pkt. 10. Rebes 10½ pkt. 11. 9. J. Rybicki 11 pkt. 10. Rebes 10½ pkt. 11 66-letni W. Żerdziński 10½ itd. 20 zawodników.

W finale o mistrzostwo miasta zwyciężył **Henryk Skalik 9 pkt z 10 możliwych,** remisując dwie partie. 2. mgr A. Czarnota 8 pkt. 3. T. Izdebski 6 pkt. rewelacja mistrzostw. 4. M. Wieczorek 6 pkt. 5. . Jemielita 5 pkt. 6. J. Dąbrowski 4½ pkt. 7. St. Szeląg 4½ p. 8. L. Laszecki 4 pkt. 9. W. Kempa 4 pkt. 10. Cz. Gaworski 3 pkt. 11. H. Borkowski 1 pkt.

W Katowicach Alatorcew wygrał dwie partie z Sojką.

W seansie gry jednoczesnej **Smysłow** wygrał 16. przegrał 1 i 4 remis. **Bolesławski** wygrał 21, przegrał 1 i 1 remis. **Alatorcew** wygrał 9 i 2 remis.

Dc. 013167 Drukarnia Państwowa Nr 1 w Częstochowie — 380